

LEKPLATSER

– Vilket ansvar har fastighetsägare för säkerheten?

En lekplats kan beskrivas som en utemiljö dedikerad för lek där det finns lekredskap.

PLAN- OCH BYGGLAGEN OCH BOVERKETS BYGGREGLER

Regler för lekplatser som utemiljö regleras i Plan- och bygglagen (PBL). I PBL finns krav på friytor för lek- och utevistelse samt krav på att lekplatser och fasta anordningar på lekplatser ska underhållas så att risken för olycksfall begränsas. Kraven preciseras i Boverkets byggregler (BBR). BBR gäller främst vid nybyggnad eller nyanläggning och vid ändring av lekplatser men BBR säger även att lekplatsens egenskaper ska upprätthållas.

Krav enligt BBR:

”Fasta lekredskap ska anordnas så att risken för personskador begränsas. Underlaget till gungor, klätterställningar och dylika lekredskap ska vara stötdämpande och i övrigt så utformat att risken för personskador vid en olycka begränsas.”

Allmänt råd i BBR:

”Exempel på hur fasta lekredskap kan utformas finns i SS-EN 1176-1 och SS-EN 1176-7. Exempel på stötdämpande underlag och provningsmetoder för stötdämpande underlag finns i SS-EN 1177.”

PBL och BBR innehåller även tillgänglighetskrav för utemiljöer. Det är kommunernas byggnadsnämnd som har tillsynsansvaret för att kraven i BBR uppfylls.

PRODUKTSÄKERHETSLAGEN

En fastighetsägare med lekplats, där det återfinns lekredskap, betraktas enligt Produktsäkerhetslagen (PSL) som en näringsidkare som tillhandahåller varor och tjänster till konsumenter. PSL kräver att varor och tjänster som tillhandahålls ska vara säkra. Till skillnad från PBL gäller produktsäkerhetslagen även för alla befintliga lekredskap som tillhandahålls konsumenterna, oavsett redskapens ålder.

Konsumentverket är tillsynsmyndighet över PSL och utför kontroller av att produkter som tillhandahålls konsumenterna också uppfyller gällande säkerhetskrav.

FASTIGHETSÄGARENS ANSVAR

Fastighetsägare som till exempel bostadsbolag, bostadsrättsföreningar eller kommuner, ansvarar för att lekplatsens egenskaper upprätthålls (PBL) och att lekredskapen är säkra (PSL).

BESIKTNINGAR

När en ny lekplats har uppförts bör en installationsbesiktning utföras av en person med erforderlig kompetens att bedöma överensstämmelse med tillämpliga delar av europastandarderna. Planer för besiktning, kontroll, drift och underhåll bör upprättas för varje lekplats, såväl ny som befintlig, och följas.

Det finns inget direkt krav i vare sig PBL eller PSL på att årliga besiktningar måste genomföras. Kravet på fastighetsägaren är att lekplatser och lekredskap ska vara säkra. Tillsyn av lekplatser och lekredskap, från antingen kommunen eller Konsumentverket,

kommer alltid att ske av säkerheten och inte huruvida årlig besiktning utförts eller ej. Fastighetsägarna rekommenderar dock att kontinuerliga säkerhetsbesiktningar utförs samt att underhåll och reparationer utförs av kompetent person. Besiktning och genomförda åtgärder bör dokumenteras för uppvisande vid en eventuell tillsyn.

KONTROLLPUNKTER

När en lekplats besiktigas kontrolleras :

- ▶ Stötdämpande underlag
- ▶ Fallhöjder, störtskydd och skyddsräcken
- ▶ Mått på öppningar
- ▶ Utstickande eller utskjutandelar
- ▶ Säkerhetsavstånd för hela redskapet och delar av redskapet
- ▶ Krav på underhåll
- ▶ Tillgänglighet

Om besiktningspersonen identifierar brister anges de vanligen enligt en tregradig skala där A är allvariga fel och C mindre fel. Skalan anger också hur snart skadan bör åtgärdas.

- ▶ A-fel - innebär risk för allvarig skada alternativt stor risk för mindre skada. Fel som normalt kräver omedelbar åtgärd.
- ▶ B-fel - innebär mindre risk för mindre skada alternativt stor risk för liten skada. Fel som normalt bör åtgärdas snarast.
- ▶ C-fel - innebär liten risk för mindre skada alternativt mindre risk för liten skada. Fel som normalt bör åtgärdas vid periodiskt underhåll eller hållas under uppsikt tills vidare åtgärder vidtagits.